

خیز مس جهانی به سمت نرخ ۱۰ هزار دلاری

میزان تولید و ظرفیت مس تصفیه شده در جهان طی ۱۱ ماه سال ۲۰۲۰ افزایش یافت. در همین شرایط، نرخ جهانی مس به سوسی نرخ ۱۰ هزار دلار در تن خیز برداشته است. به گزارش روابط عمومی سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران، براساس تازه ترین گزارش گروه مطالعات بین المللی مس (ICSG)، فالان مس جهانی مس از ابتدای ژانویه تا پایان نوامبر ۲۰۲۰، حدود ۲۲ میلیون و ۳۹۲ هزار تن مس تصفیه شده تولید کردند. این رقم در مدت مشابه سال ۲۰۱۹ میلادی،

در بازار کم رونق ساخت و ساز، افزایش مصرف فولاد خبر ساز شد

پشت پرده رکود مسکن و رونق مصرف فولاد

رشد مصرف ظاهری محصولات طویل فولادی در ماههایی که ساخت و ساز رونق نداشته، به منزله شدت گرفتن رفتارهای سوداگرانه در بازار فولاد است؛ یعنی در شرایطی که بازار مسکن با رکود همراه شده، رشد مصرف فولاد عجیب و سهواً برانگیز است. در چنین شرایطی واسطه‌گری‌ها بر انتباهات این بازار افزوده است. سیاست‌های متولیان امر نیز زمینه این گونه سوءاستفاده‌ها را تقویت کرده، چرا که با کنترل دستوری قیمت‌ها و فروش یک محصول با نرخ پایین تر در مقایسه با نرخ‌های جهانی، تقاضای کاذبی برای خرید آن شکل می‌گیرد. تقاضایی که به احتکار یا قاچاق منجر می‌شود. هر ۲ مورد یاد شده به منزله وارد آمدن آسیب‌های جدی به اقتصاد کشور آن هم تحت سایه تدابیر متولیان امر و سیاست‌های به اصلاح حمایت‌گرایانه از زنجیره فولاد است؛ بنابراین اصلاح شرایط موجود و پاسخگویی نسبت به آن از سوی مسئولان و افرادی که طی ماه‌های گذشته برای تنظیم این بازار کوشیده‌اند، ضروری به نظر می‌رسد.

رشد مصرف ظاهری فولاد

بدل شدند. در همین حال، احتمال می‌رود بخشی از این محصولات نیز از میدادی غیررسمی صادر یا قاچاق شده باشند. قاچاق فولاد در دوره‌هایی که نرخ این محصول در بازار داخلی و در مقایسه با نرخ‌های خارجی رشد می‌کند، تقویت می‌شود. از آنجاکه در صادرات غیررسمی تعهدی برای بازگشت ارز صادراتی نیز وجود ندارد، باید اذعان کرد که آسیب‌های قابل توجهی به نظام پولی کشور آن هم در شرایط کنونی که تحریم‌ها ما را با بحران ارزی روبه‌رو کرده، وارد می‌کند.

نگاهی به آمار ساخت و ساز

بازار ساخت و ساز در ۳ سال اخیر در مسیر رکود قرار گرفته است. هرچند هنوز آمار رسمی مبنی بر تعداد واحدهای مسکونی ساخته شده در کشور منتشر نشده اما شورای شهر تهران چندی پیش آمار از عملکرد ساختمان‌سازی در پایتخت منتشر کرد. براساس آمار اعلام شده از سوی شورای شهر تهران، از ابتدای فروردین تا نیمه شهریور امسال ۲۴ هزار و ۸۳ واحد مسکونی در کل شهر تهران ساخته شده است. از این تعداد، ۱۹ هزار و ۷۲۸ مورد از این واحدهای مسکونی خارج از بافت فرسوده و ۴ هزار و ۳۵۵ مورد مربوط به بافت فرسوده بوده است. در همین حال تاکید شده آمار ساخت و ساز پایتخت در ۶ ماهه امسال در کل شهر تهران و در مقایسه با آمار مدت مشابه سال گذشته ۱۹ درصد کاهش یافته است.

ساخت واحد مسکونی نیز در بافت فرسوده ۲۳ درصد و خارج از بافت فرسوده ۱۸ درصد کمتر شده است. در همین حال، انتظار می‌رود آمار ساخت و ساز در سایر مناطق کشور نیز به همین ترتیب یا کاهشی باشد یا با رونق چندانی همراه نباشد. البته در مواردی شاهد رشد مجوزهای صادر شده برای ساخت و ساز هستیم اما رشد پروانه‌های ساختمانی صادر شده لزوماً به منزله خروج این صنعت از رکود نیست، تنها می‌توان به بهبود شرایط در آینده امید داشت. بنابراین در چنین شرایطی نباید منتظر رشد مصرف محصولات فولادی بود.

رشد خرید غیر مصرفی

اکبر فرضی مولان از فعالان صنعت فولاد در گفت‌وگو با **سمنو** و در ارزیابی رشد مصرف ظاهری محصولات فولادی از ابتدای امسال تاکنون، گفت: پروژه‌های ساخت و ساز در سال جاری رونق چندانی نداشته؛ بنابراین تقاضای یاد شده مصرفی نبوده است. متأسفانه اقتصاد کشور در طول سال‌های گذشته با بی‌ثباتی همراه بوده و هر سال شاهد تورم‌های قابل ملاحظه‌ای بوده‌ایم. در چنین شرایطی مردم ترجیح می‌دهند، پول خود را نقد نگه‌دارند و بدین ترتیب بخش قابل توجهی از سرمایه آنها جذب بازار طلا، ارز، مسکن و... می‌شود. با شدت گرفتن تورم در سال جاری محصولات فولادی نیز در رده کالاهای سرمایه‌ای قرار گرفتند و تقاضا برای خرید این محصولات بیش از تصور عموم افزایش یافت. بنابراین می‌توان نتیجه گرفت بخش قابل توجهی از این محصولات خریداری شده در ابزارها دپو شده‌اند. این فعال صنعت فولاد گفت: از ابتدای امسال و با شدت گرفتن التهاب در این بازار، بسیاری از فعالان این صنعت

۲۱ میلیون و ۹۸۶ هزار تن بود که نشان‌دهنده افزایش ۱۸ درصدی است. ظرفیت تولید کارخانه‌های مس تصفیه شده در جهان طی ۱۱ ماهه ۲۰۲۰ میلادی، ۲۷ میلیون و ۱۲۱ هزار تن بود. این عدد در مقایسه با رقم مدت مشابه سال ۲۰۱۹ میلادی (۲۶ میلیون و ۳۵۴ هزار تن)، حدود ۳ درصد افزایش یافت. فعالان معادن مس جهان طی ۱۱ ماهه سال ۲۰۲۰ میلادی، حدود ۱۸ میلیون و ۶۶۵ هزار تن ماده معدنی تولید کردند. این رقم در مدت مشابه سال ۲۰۱۹ میلادی، ۱۸ میلیون و ۶۹۱ هزار تن بود

که حاکی از کاهش حدود ۰.۱ درصدی تولید است. از این میزان، ۱۰ میلیون و ۷۴ هزار و ۷۰۰ تن مربوط به قاره امریکا، ۳ میلیون و ۸۱۷ هزار و ۳۰۰ تن آسیا، ۲ میلیون و ۱۳۳ هزار و ۷۰۰ تن آفریقا، یک میلیون و ۷۴۱ هزار و ۵۰۰ تن اروپا و ۸۹۸ هزار تن مربوط به اقیانوسیه بوده است. در همین مدت، ظرفیت معادن مس جهان به ۲۲ میلیون و ۷۲۲ هزار تن رسید که نسبت به مدت مشابه سال ۲۰۱۹ میلادی ۲.۵ درصد بیشتر شد.

عکس: سمنو

مصرف ظاهری تیر آهن در ۱۰ ماه منتهی به پایان دی ماه امسال در مقایسه با مدت مشابه سال گذشته رشد ۱۶ درصدی را از آن خود کرده است. این رشد برای میلگرد ۳۱ درصد گزارش شده است

ساخت و ساز کم رونق

سیدرضا شهرستانی، عضو هیات مدیره انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران در گفت‌وگو با **سمنو** و در پاسخ به سئوالی مبنی بر دلایل رشد قابل توجه مصرف ظاهری مقاطع طویل فولادی در ۱۰ ماهه نخست امسال گفت: این رشد به معنی افزایش تقاضا و خرید محصولات فولادی ساختمانی است. اما از ابتدای امسال تاکنون پروژه‌های عمرانی و ساخت و ساز رونق چندانی نداشته‌اند. حتمی باید اقرار کرد که از سطح اجرای این پروژه‌ها کاستی نیز شده و این حجم از محصول مصرف نشده است. وی افزود: از یک سو گمان می‌رود بخشی از این محصولات احتکار شده‌اند؛ یعنی برخی صاحبان سرمایه در شرایط تورمی کشور و با توجه به بی‌ارزش شدن پول ملی، اقدام به خرید فولاد و انبار کردن آن کرده‌اند و از سوی دیگر، احتمال می‌رود بخشی از این محصولات به خارج کشور و از طریق مبادی غیررسمی ارسال و فروخته شده باشند.

شهرستانی تاکید کرد: از ماه‌های انتهایی سال گذشته، شاهد دخالت سیاست‌گذاران و متولیان امر دولتی در بازار فولاد و نحوه قیمت‌گذاری این محصولات بودیم. سیاست‌هایی که بارها نسبت به آنها هشدار داده و تاکید شد کنترل قیمت‌ها زمینه قاچاق فولاد را فراهم می‌کند. اما متأسفانه هیچ توجیهی به هشدار انجمن فولاد نشد و بدین ترتیب هر روز شاهد شدت گرفتن التهاب در این بازار بودیم. متأسفانه سابقه چنین سیاست‌های کنترل قیمتی در سایر بخش‌های صنعتی و اقتصادی کشور نیز به چشم می‌خورد و تاکنون هیچ نتیجه مثبتی از آن حاصل نشده است. کما اینکه سال‌ها شاهد قاچاق سوخت به کشورهای دیگر به دلیل تفاوت نرخ آن در ایران با سایر کشورهای بوده‌ایم. اما گویی متولیان امر اصرار داشتند این تجربه منفی در صنعت فولاد نیز تکرار شود.

تقاضای کاذب

این فعال صنعت فولاد در پاسخ به سئوالی مبنی بر تاثیر افزایش تقاضای غیرمصرفی محصولات فولادی بر تنظیم این بازار گفت: هر گاه یک محصول در بورس کالا با نرخ به مراتب پایین‌تر از نرخ جهانی فروخته شود، تقاضای کاذب برای خرید آن شکل می‌گیرد و بدین ترتیب شاهد کمبود آن محصول در بازار خواهیم بود. این کمبود بدان معنا نیست که تولید فولاد یا محصولات فولادی کفاف تامین نیاز کشور را نمی‌دهد، بلکه حکایت از بر هم خوردن بازار دارد. وی در ادامه و در پاسخ به سئوالی مبنی بر تاثیر وضعیت یاد شده بر عملکرد صنایع فولادی کشور، گفت: سود حاصل از صادرات محصولات فولادی یا فروش آن با نرخ واقعی باید نصیب تولیدکنندگان شود، اما اکنون و تحت تاثیر سیاست‌گذاری‌های غلط این سود به جیب واسطه‌ها می‌رود. این در حالی است که سود یاد شده باید زمینه توسعه شرکت‌ها را فراهم کند.

در ادامه باید تاکید کرد که این سیاست‌گذاری غلط، تاثیر منفی بر بازار سرمایه شرکت‌های فولادی بورسی نیز داشته است. علاوه بر این، در صادرات از مبادی غیررسمی دیگر ارز حاصل از صادرات به کشور باز نمی‌گردد؛ بنابراین باید اقرار کرد که گلایه و هشدار انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران درباره سیاست‌های اشتباه متولیان امر بحق بوده است.

شهرستانی در پایان خاطر نشان کرد: چنانچه قصد اصلاح این شرایط از سوی متولیان امر وجود داشته باشد، باید دست از دخالت در تنظیم بازار فولاد بکشند. هر نوع دخالتی با عنوان قیمت‌گذاری آسیب‌های غیر قابل جبران را به صنایع وارد می‌کند و در عین حال منافع هیچ‌کدام از گروه‌های تولیدکننده و مصرف‌کننده را هم تامین نخواهد کرد.

سخن پایانی

از مجموع موارد یاد شده اینطور برداشت می‌شود که سیاست‌های متولیان امر و مسئولان دولتی که اغلب با هدف بازگشت آرامش به زنجیره فولاد اجرایی می‌شود در عمل نتایج عکس را به دنبال دارد. در همین اساس نیز طی ماه‌های گذشته و با شدت گرفتن دخالت سیاست‌گذاران شاهد هیچ نتیجه مثبتی در این بازار نبوده‌ایم. در چنین شرایطی، شدت گرفتن نابسامانی‌های اقتصادی و رشد هر روزه نرخ ارز در مقابل ریال نیز بر التهابات این بازار افزوده است، چرا که تقاضای غیرمصرفی و سرمایه‌ای برای خرید محصولات فولادی روز به روز افزایش می‌یابد.

آشتیگی ادامه دارد

ابوذر انصاری کارشناس بازار کالا

قیمت فولاد از ۲ پارامتر اصلی نرخ دلار و نرخ این محصول در بازار جهانی نشأت می‌گیرد؛ بدون تردید کنترل این شاخصه‌ها از توان افراد خارج است و بر مبنای پارامترهای کلان اقتصادی کشور تغییر می‌کند. رشد نرخ فولاد نیز در چند ماه اخیر متأثر از افزایش نرخ این محصول در بازار جهانی است. طبیعی است هیچ مانعی در مسیر تاثیر رشد نرخ جهانی بر بازار داخلی وجود ندارد.

در این میان، عده‌ای خواهان تعیین نرخ کالاهای براساس نرخ تمام شده هستند. این افراد گره زدن بهای عرضه هر محصولی در بورس کالای کشور را به نرخ‌های جهانی عامل گرانی در بازار می‌دانند. اما براساس علم روز اقتصاد و تجربه بارها مشاهده کرده‌ایم که حتی تعیین نرخ یک محصول براساس نرخ تمام شده نمی‌تواند باعث شود یک کالا با همان نرخ دستوری اعلامی به‌دست مصرف‌کننده نهایی برسد.

چنین نحوه تصمیم‌گیری فقط فرصتی برای توزیع رانت و ایجاد ثروت بادآورده برای عده‌ای خاص به‌شمار می‌رود. در واقع بهای واقعی هر محصولی، قیمتی است که بازار برای آن تعیین می‌کند و نه بهای تمام شده تولید کالای مورد نظر.

در این شرایط، حتی اگر بهای پایه فولاد براساس ۵۰ درصد نرخ فوب یا پیر مینای نرخ تمام شده نیز تعیین شود، محصولی ارزان به‌دست مصرف‌کننده نهایی نمی‌رسد و فقط فرصتی به وجود می‌آید که عده‌ای محصول ارزان را از رینگ معاملاتی بورس کالا خریداری کرده و از این رانت توزیع شده ثروتی بادآورده کسب کنند و در نهایت نیز مصرف‌کننده نهایی باید کالای خود را با نرخ بازار آزاد خریداری کند.

در واقع قیمت‌گذاری اشتباه تنها فضایی برای کسب سود و واسطه‌گری فراهم می‌کند و در همین حال، تقاضایی غیر واقعی برای خرید شکل می‌گیرد؛ بنابراین باید تاکید کرد که راهکار حذف دلار از روند قیمت‌گذاری اشتباه است. هر ارزی در جهان وابسته به دلار است و هر کالایی، نرخ جهانی دارد که خود به دلار وابسته است؛ بنابراین حذف آن در عمل ممکن نیست.

در شرایط تحریم و محدودیت‌های بین‌المللی و انتظارات تورمی در اقتصاد کلان برای آنکه عرضه‌کننده از عرضه امتناع نکند یا عرضه خود را به تاخیر نبندد، باید عرضه و تقاضا مدیریت شود، چرا که در عین کاهش عرضه، انتظارات تورمی زمینه رشد تقاضا را فراهم می‌کند. در چنین شرایطی، تقاضای موجود دیگر مصرفی نیست و با حضور دلالتان در چنین شرایطی از وزار تخانه انتظار می‌رود با تنظیم کف عرضه قابل اجرا متناسب با میزان تولید واحدها و تقاضای بازار، به کنترل شریط تبادل برسد. در همین حال تقاضای خرید را با بکارگیری سامانه بهین‌یاب، شفاف و واقعی کند. بدون تردید در چنین شرایطی واسطه‌گری کاهش می‌یابد و قیمت‌ها متعادل می‌شوند.

در چنین وضعیتی برای آنکه از یک سو نیاز بازار داخل تامین شود و از سوی دیگر نیز شاهد تناوم و رونق صادرات باشیم از وزارت صنعت، معدن و تجارت به‌عنوان متولی نظام بخشی به زنجیره فولاد انتظار می‌رود نیاز بازار داخلی را مشخص و از واحدهای فولادی بخواهد این نیاز را تامین کنند. در همین حال، عرضه خارج از بورس را هم ممنوع کند؛ یعنی محصولی باید از طریق مکانیسم بورس عرضه یا صادر شود. اما صادرات را به عرضه در بورس کالا منوط نکند، چرا که این مصوبه در عمل اجرایی نمی‌شود.

یعنی با سیاست‌های درست زمینه تنظیم بازار در زنجیره فولاد فراهم شود. البته این تنظیم بازار نباید با قیمت‌گذاری اشتباه شود. منظور از تنظیم بازار برقراری تعادل میان عرضه و تقاضا متناسب با پارامترهای کلان اقتصادی است. با ارزان‌فروشی نمی‌توان قیمت‌ها را تنظیم کرد.

قیمت‌ها در بازار هوشمند هستند و براساس متغیرهای کلان اقتصادی نوسان پیدا می‌کنند و نمی‌توان آنها را به‌دستور کنترل کرد؛ بنابراین تنها راه بهبود شرایط کنترل تورم است.

مرضیه احقانی
editor@smtnews.ir

تلهبات بازار ارز و کاهش مداوم ارزش پول ملی طی ماه‌های گذشته زمینه جذب بخشی از سرمایه‌های نقد به بازار فولاد را فراهم کرده است. در چنین شرایطی، کلایی سرمایه‌ای بدل شدند

بورس کالا عرضه‌کننده تا کل عرضه در برابر کل تقاضا قرار گیرد و اینجاست که نرخ عادلانه کشف شده و دست دلالتان از بازار فولاد کوتاه می‌شود.

سختگوی کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی در پایان تاکید کرد: در نرخ‌گذاری دستوری و توزیع رانت در بازارها، عملاً افراد و شرکت‌هایی که به دنبال رقابت هستند را از گردونه، خارج و در مقابل افرادی که به دنبال دلالتی و دریافت رانت بودند را در بازار حفظ کردیم؛ امیدواریم رویکرد قیمت‌گذاری دستوری به کلی از اقتصاد ما کنار رود و دولت و وزارت صنعت، معدن و تجارت اجازه دهند محصولات فولادی نیز براساس مکانیسم عرضه و تقاضا در بورس و در یک رقابت سالم دادوستد شود.

عرضه‌ها در بورس کالا تقویت شوند و همچنین شرکت‌های دولتی و خصوصی کوچک و بزرگ همه محصولات خود را در